

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/19/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122206075
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8122206075.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobkyne C. G., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenému Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11Csp/101/2022-128 zo dňa 02.12.2022, jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch II. a III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.06.2017, v časti Vyhlásenie klienta, v znení:
„Klient berie na vedomie, že CFH ako prevádzkovateľ na základe dobrovoľného súhlasu dotknutej osoby:
b) Osobné údaje Klienta uvedené v Zmluve poskytuje svojej ovládajúcej osobe VÚB, ako aj osobám zo skupiny s úzkymi väzbami k VÚB v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, vrátane spoločnosti Intesa Sanpaolo Taliansko, za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb, marketingové účely, účely vyhodnotenia rizikového profilu Klienta, vymáhania prípadných záväzkov Klienta po splatnosti. Platnosť súhlasu je 10 rokov od doručenia návrhu na uzatvorenie Zmluvy, pričom Klient berie na vedomie, že súhlas je oprávnený odvolať najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu alebo udelenia súhlasu, pre prípad, že sa Zmluva neuzatvorí, a to písomným oznámením doručeným na adresu Spoločnosti.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.
II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 11.06.2017, v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania, bod 8. Následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta, bod. 8.1, v znení:
„Zmluvná pokuta: V prípade omeškania s úhradou jednotlivých Splátok je Klient povinný uhradiť Spoločnosti Zmluvnú pokutu vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. dlžnej čiastky za každý aj začatý deň omeškania. Výška zmluvnej pokuty sa rovná priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenej podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania navýšenej o 10 percentuálnych bodov ročne, pričom nesmie prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády.“ Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.
III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 3 a ods. 5 prvej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, § 544 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 298 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.

Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“), § 3a ods. 1, ods. 2 a ods. 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie vlády SR“).

3. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáha toho, aby súd určil zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku I. a II., tohto rozsudku za neprijateľnú. Žalobkyňa odôvodnila žalobu tým, že s právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s., dňa 11.06.2017 uzatvorila Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorej súčasťou boli aj neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú uvedené vo výroku rozsudku. Neprijateľnosť prvej zmluvnej podmienky odôvodnila tým, že predformulovaný súhlas spotrebiteľa s poskytovaním a sprístupňovaním jeho osobných údajov tretej, so spracovaním jeho osobných údajov po dobu 10 rokov aj po zániku zmluvného vzťahu, bez ohľadu na dĺžku trvania zmluvy, nemožno považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Ohľadom žalovanej zmluvnej podmienky týkajúcej sa zmluvnej pokuty poukázala žalobkyňa na to, že umožňuje žalovanému uložiť jej okrem zákonných úrokov aj ďalšiu sankciu za omeškanie, ktorú vo formulárovej dohode nemohla odmietnuť. Uviedla tiež, že dané zmluvné ustanovenie je neurčité a nezohľadňuje osobitosti konkrétneho spotrebiteľského úveru, ako je napr. výška úveru, doba splácania atď. Zároveň vo svojich ďalších vyjadreniach uviedla, že žalované zmluvné podmienky už boli viacerými rozhodnutiami judikované ako neprijateľné a citovala z odôvodnení viacerých súdnych rozhodnutí, a to vo vzťahu k spracovaniu osobných údajov ako napr. z rozsudku Krajského súdu v Prešove 24Co/43/2017 zo dňa 27.03.2018, a vo vzťahu k druhej zmluvnej podmienke poukázala na závery rozsudkov napr. Okresného súdu Prešov 29Csp/137/2018 zo dňa 01.04.2019 atď.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 11.06.2017 uzavreli právny predchodca žalovaného, obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžníčka zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. XXXXXXXXXXXX. Predmetnou zmluvou bol žalobkyni poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 629,10 eur na kúpu konkrétneho tovaru. Podľa tvrdenia žalobkyne v žalobe žalovanému zaplatila z uvedenej zmluvy 855,56 eur, pričom toto jej skutkové tvrdenie žalovaný nespochybnil. Zároveň mal súd prvej inštancie za nesporné, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka. V prvom rade sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou procesnej prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj v prípade ukončenia zmluvy. V tejto súvislosti súd prvej inštancie s poukazom ustálenú na rozhodovaciu prax súdov dospel k záveru, že aj v prípade ukončenia zmluvy je žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je procesne prípustná aj v individuálnom spotrebiteľskom spore. Taktiež poukázal na účel a cieľ žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktorý nepochybne spočíva v tom, že má pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Následne súd prvej inštancie podrobil prieskumu žalované zmluvné podmienky v zmysle ust. § 53 občianskeho zákonníka, pričom dospel k záveru, že všetky tieto zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané, keďže boli súčasťou predtlačeneného formulára zmluvy zo strany žalovaného, ktorých obsah v tejto časti žalobkyňa nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či žalované zmluvné podmienky predstavujú vyvážený vzťah medzi zmluvnými stranami a teda či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. V tomto kontexte zdôraznil, že dôležité je objektívne posúdenie zmluvnej podmienky vo vzťahu k spotrebiteľovi, a teda rozhodujúce je to, či je objektívne spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy bez ohľadu na pôsobenie klauzuly v skutkových okolnostiach prípadu.

5. Vo vzťahu k prvej zmluvnej podmienke týkajúcej sa udelenia súhlasu na spracovanie osobných údajov dospel súd prvej inštancie k záveru, že uvedená zmluvná podmienka zakladá nevyvážený právny vzťah medzi účastníkmi Zmluvy, a to v neprospech spotrebiteľa. Uviedol, že v prípade súhlasu žalobkyne so spracovaním osobných údajov ide o predformulované vyhlásenie, ktorým je daný súhlas širokému okruhu subjektov, pričom tento súhlas trvá 10 rokov bez ohľadu na dobu trvania zmluvy. Vo vzťahu k odvolaniu tohto súhlasu zo strany žalobkyne uviedol, že tento síce odvolať možno, avšak najskôr až po roku od splnenia záväzku, pričom ďalej uviedol, že na odvolanie sa vyžaduje písomné oznámenie o odvolaní súhlasu, a teda vyžaduje sa aktívne konanie spotrebiteľky. Zdôraznil, že ukladanie takýchto povinností nemá oporu žiadnom zákone, a taktiež konštatoval, že obdobná zmluvná podmienka bola posúdená ako neprijateľná aj rozhodnutím SOI a tiež Komisiou na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pri Ministerstve spravodlivosti SR pod. č 36101/2017/21 zo dňa 24.01.2017.

Následne podrobil súdnemu prieskumu aj druhú zmluvnú podmienku týkajúcu sa zmluvnej pokuty a aj pri tejto zmluvnej podmienke dospel k záveru o jej neprijateľnosti. S poukazom na ust. § 3a ods. 1 až ods.3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. uviedol, že všetky sankcie, a teda aj zmluvná pokuta aj úroky z omeškania nesmú spolu prevýšiť limit uvedený v ust. § 3a ods. 1 tohto nariadenia. V prejednávanej príhode len výška zmluvnej pokuty bola stanovená ako spomínaný limit a nezohľadňovala výšku úrokov z omeškania ako ďalšej sankcie na ktorý má žalovaný nárok podľa § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka. Zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na problematickosť formulácie zmluvnej pokuty v predmetnej zmluve v bode 8.1 a 8.3 keďže z nich nevyplýva, že zmluvná pokuta by mohla byť uplatňovaná len do výšky istiny úveru, tak ako to vyplýva z § 3a ods. 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Z takejto formulácie spomínaných bodov vyplýva možnosť uplatnenia zmluvnej pokuty aj úrokov z omeškania, a to aj v tom prípade ak zmluvná pokuta dosiahne istinu úveru. Navyše dohodu o výške zmluvnej pokuty považoval súd za neurčitú, keďže spotrebiteľ, by musel zisťovať pred každým omeškaním aká bola priemerná hodnota RPMN príslušného úveru za predchádzajúci štvrtrok v čase jeho omeškania. Zároveň uviedol, že dohodnutá zmluvná pokuta bola predmetnom prípade neprimerane vysoká, keďže v čase uzavretia zmluvy bola priemerná hodnota RPMN 10,94 %, čiže po pripočítaní 10 % zmluvná pokuta predstavovala až 20,94 % ročne. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to tak že úspešnej žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému.

6. Proti rozsudku vo výrokoch I., II., a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietala, že súd prvej inštancie ustanovenie zmluvy obsahujúce zmluvnú podmienku týkajúcu sa udelenia súhlasu posudzoval bez ohľadu na ostatné podmienky Zmluvy a okolnosti súvisiace s jej uzatvorením. Uviedla, že vo svojom vyjadrení zo dňa 18.08.2022 predložil dokument podpísaný žalobcom označený ako „Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov“, ktorým žalobca a žalovaný bližšie špecifikovali podmienky spracovania osobných údajov, a teda poukázala na to, že žalobca týmto dokumentom individuálne určil rozsah spracovania osobných údajov. Žalovaná mala za to, že súd prvej inštancie v zmysle judikatúry Súdneho dvora je pri posúdení neprijateľnej zmluvnej podmienky posúdiť všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, a taktiež uviedol, že rozsah spracovania osobných údajov bol v prejednávanej spore dohodnutý a v súlade s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Taktiež namietala, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, keď označil zmluvnú podmienku odrážajúcu záväzné zákonné ustanovenie za neprijateľnú. Uviedla, že v prejednávanej príhode plne rešpektovala ustanovenia Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Zároveň uviedla, že v Zmluve v časti 8.1 uvádza iba základný výpočet Zmluvnej pokuty, pričom vo vzťahu k tejto výslovne odkazuje na platnú právnu úpravu. Ďalej uviedla, že v čl. 8.1 Zmluvy je uvedený zákonný limit odrážajúci ust. § 3a ods. 1 Nariadenia vlády, pričom zmluvná pokuta mohla byť ukladaná najviac v rozsahu trojnásobku úrokov, a zároveň mohla byť ukladaná najviac do výšky poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalovaná uviedla, že zúžila svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prospech spotrebiteľa, tak že úrok z omeškania mohol byť ukladaný až po tom, čo zmluvná pokuta dosiahne výšku poskytnutých peňažných prostriedkov. V tejto súvislosti uviedla, že úrok z omeškania mohol byť ukladaný následne, po tom čo zmluvná pokuta dosiahla výšku poskytnutých prostriedkov. Na základe vyššie uvedeného navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná jej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, resp. aby rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

7. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu písomne vyjadrila. Poukázala na vecné odôvodnenie rozhodnutia, pričom mala za to, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal so všetkými právne významnými námietkami žalovanej. Zároveň uviedla, že zotrúva na právnej argumentácii a skutkových tvrdeniach uvedených v prvoinštančnom konaní. Vo vzťahu predmetným neprijateľným zmluvným podmienkam uviedla, že predstavujú notoricky známe neprijateľné podmienky používané žalovanou. K žalovanej uvádzanej listinou „Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov“ uviedla, že jej bol predložený na elektronický podpis skrz elektronickú podložku, pričom žalovaná ju na nič neupovedomila ani nepoučila. Zároveň uviedla, že žalovaná nepredložila individuálne dojednanie tejto zmluvnej podmienky. Vo vzťahu k zmluvnej pokute zotrvala na svojom vyjadrení, že predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá požaduje od spotrebiteľa aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu, pričom uviedla, že v danom prípade ide o zmluvnú pokutu za akékoľvek omeškanie. Ďalej uviedla, že predmetné zmluvné ustanovenie nepočíta so žiadnymi objektívnymi dôvodmi na strane spotrebiteľa. Napadnuté ustanovenie umožňuje žalovanej sankcionovať omeškanie spotrebiteľa zmluvnou pokutou v rozsahu zodpovedajúcom maximálnemu finančnému postihu spotrebiteľa podľa

§3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Zdôraznila, že v prípade v platnosti tejto zmluvnej podmienky by žalovaná bola oprávnená od nej požadovať v súhrne sankcie za omeškanie presahujúce limit ustanovený v nariadení vlády SR, keďže popri úroku z omeškania by bola oprávnená požadovať aj zmluvnú sankciu rozsahu vymedzenom v ust. § 3a ods. 1 spomínaného nariadenia. Na základe vyššie uvedeného navrhla aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. V replike žalovaná uviedla, že podpísanie dokumentu Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov“ bolo uskutočnené biometrickým podpisom neznižuje individuálnosť tohto prejavu vôle. Zároveň na individuálnosť prejavu vôle nemá podľa názoru žalovanej vplyv ani to, že uvedenú listinu ako Zmluvu vyplňoval zamestnanec žalovanej technickými prostriedkami. V súvislosti so Zmluvnou pokutou uviedla, že z Výpisu z úveru ktorý bol žalobcom predložený vyplýva, že žalobcovi bola účtovaná iba zmluvná pokuta bez úroku z omeškania, nakoľko žalovaná svoje právo na úrok z omeškania obmedzila tak, že mohol byť účtovaný iba ak zmluvná pokuta dosiahla výšku poskytnutých prostriedkov. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, resp. aby rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

9. Odvolaciemu súdu došlo dňa 09.06.2023 doplnenie podania žalovanej v rámci ktorého predložila stanovisko Odboru finančných spotrebiteľov NBS, ktorý uviedol, že zmluvná podmienka o zmluvnej pokute a o úroku z omeškania sú v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozhodol v zmysle odvolania žalovanej zo dňa 27.12.2022.

10. O takto podanom odvolaní zo strany žalovaného rozhodoval Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom z 25.10.2023 č.k. 2CoCsp 9/2023 - 184 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 20.11.2023.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd SR uznesením z 30.07.2025 č.k. 8Cdo 51/2024 - 263. Najvyšší súd SR v tomto uznesení dovolacie konanie v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa spracovania osobných údajov žalobkyne zastavil.

12. V časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa zmluvnej pokuty (časť Ostatné zmluvné podmienky a dojednania, bod 8. Následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta bod 8.1 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.06.2017) rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2023 sp. zn. 2CoCsp 9/2023 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie. Uznesenie Najvyššieho súdu SR vydané v konaní sp. zn. 8Cdo 51/2024 nadobudlo právoplatnosť dňa 17.09.2025.

13. V dôsledku tejto situácie Krajský súd v Prešove ako súd odvolací opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozhodnutia v napadnutej časti, nakoľko toto bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, je navyše nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ako je zrejmé z obsahu spisu, dňa 11.06.2017 uzatvorili právny predchodca žalovaného obchodná spoločnosť CONSUMER FINANCE HOLDING, a.s. ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžníčka Zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. XXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy bol žalobkyni poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 629,10 eur na kúpu konkrétneho tovaru. Dohodnutá bola fixná ročná úroková sadzba 19,61 % a 36 splátok po 22,64 eur mesačne. Posledná splátka mala byť zaplatená 20.06.2020 a celková čiastka na zaplatenie predstavovala 815,04 eur. Žalobkyňa poukazovala na to, že z titulu uvedenej zmluvy zaplatila žalovanému celkovo 855,56 eur, keď toto skutkové tvrdenie žalovaný nespochybnil.

15. V zhode so súdom prvej inštancie ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože spomínaná zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvou štandardnou, formulárovou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy).

16. Súd prvej inštancie správne zdôraznil, že žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je žalobou podľa § 137 písm. d) CSP. Oprávnenie na jej podanie má spotrebiteľ s poukazom na § 3 ods. 3, 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 53a Občianskeho zákonníka v spojení s § 298 CSP.

17. Súd prvej inštancie pri zmluvnej podmienke uvedenej v Zmluve o spotrebiteľskom úvere z 11.06.2018 v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania bod 8., následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta bod 8.1, dospel k právnomu záveru o jej neprijateľnosti a nestotožnil sa pritom s argumentáciou žalovaného o jej súlade s právnou úpravou, konkrétne § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

18. Žalovaný argumentoval nesprávnym právnym záverom súdu prvej inštancie pri posudzovaní tejto zmluvnej podmienky a poukazyval v tejto súvislosti na nesprávny postup priamo proti zmyslu zákona v otázke prípustnosti dohodnutej výšky zmluvnej pokuty v prípade spotrebiteľského úveru.

19. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, také dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

20. Odôvodnenie je teda tou časťou písomného vyhotovenia rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu, ktoré skutkové tvrdenia sporových strán boli preukázané, ktoré ich argumenty považoval za relevantné a ako vec právne posúdil. Právo na odôvodnenie rozhodnutia tak korešponduje právu strany uvádzať tvrdenia a prednášať argumenty, na ktoré má dostať riadnu odpoveď. Riadne a úplné odôvodnenie rozsudku je aj zárukou toho, že výkon súdnictva nie je arbitrárny a je aj predpokladom verejnej kontroly výkonu spravodlivosti. Preto zákon ustanovuje konkrétne vecné a obsahové požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá vecná opodstatnenosť výroku rozsudku, ako aj zákonnosť a spravodlivosť samotného rozhodnutia i jemu predchádzajúceho konania. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat' konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov.

21. Podľa § 3a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 3a ods. 2 citovaného nariadenia, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

23. Podľa § 3a ods. 3 citovaného nariadenia, ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

24. Bod 8 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (označený ako „následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta“) znie nasledovne:

bod 8.1 - zmluvná pokuta: „v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške stanovenej Nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. z dlžnej čiastky za každý aj začatý deň omeškania. Výška zmluvnej pokuty sa rovná priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenej podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania navýšenej o 10 percentuálnych bodov ročne, pričom nesmie prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády.

bod 8.3 - úrok z omeškania: „ak zmluvná pokuta dosiahne výšku poskytnutých peňažných prostriedkov (istiny úveru) je klient povinný uhradiť spoločnosti v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok úrok z omeškania. Výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.“

25. Podľa súdu prvej inštancie s poukazom na ust. § 3a citovaného Nariadenia, všetky sankcie, to znamená tak zmluvná pokuta, ako aj úroky z omeškania, nesmú spolu prevýšiť limit uvedený v § 3a ods. 1. V danom prípade však výška len zmluvnej pokuty bola stanovená ako spomínaný limit, resp. jedna jeho kumulatívna časť, keďže zmluvná pokuta bola dohodnutá vo výške priemernej hodnoty RPMN navýšenej o 10 % ročne, a teda nezohľadňovala výšku úrokov z omeškania ako ďalšej sankcie, na ktorú má žalovaný zákonný nárok podľa § 517 ods. 1, 2 OZ.

26. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že v bode 8.3 Zmluvy sa síce uvádza, že ak zmluvná pokuta dosiahne výšku istiny úveru, je klient povinný nahradiť spoločnosti úrok z omeškania, avšak z formulácie bodov 8.1 a 8.3 nevyplýva, že by zmluvná pokuta mohla byť uplatňovaná len do výšky istiny úveru, ako to vyplýva z § 3a ods. 3 Nariadenia vlády, keďže nie je možné vychádzať z toho, že veriteľ by si v takom prípade zmluvnú pokutu už neuplatňoval, že by to bolo v rozpore s citovanou právnou úpravou. Podľa súdu prvej inštancie z formulácie bodu 8.1, aj v kontexte s bodom 8.3 vyplýva možnosť uplatnenia zmluvnej pokuty aj úrokov z omeškania, a to aj v prípade, ak zmluvná pokuta dosiahne istinu úveru, keďže ustanovenie o zmluvnej pokute nie je formulované tak, že platí len do doby, pokiaľ zmluvná pokuta nedosiahne istinu úveru. Navyše formuláciu dohody o výške zmluvnej pokuty súd prvej inštancie považoval za problematickú vzhľadom na jej neurčitost', keďže spotrebiteľ, aby sa dopracoval k výške zmluvnej pokuty, musel by zisťovať pred každým omeškaním, aká bola priemerná hodnota RPMN príslušného úveru za predchádzajúci štvrťrok v čase jeho omeškania a dostať sa k daným informáciám je aj pre priemerného spotrebiteľa náročné. Zdôraznil, že navyše už v čase uzavretia zmluvy bola priemerná hodnota RPMN 10,94 %, takže po pripočítaní 10 % zmluvnej pokuty, predstavovala až 20,94 % ročne a vzhľadom na limit trojnásobku úrokov z omeškania, činila 15 % ročne, čo možno vnímať ako obchádzanie zákona, keďže sankčné úroky sú podstatne nižšie ako dohodnutá zmluvná pokuta, aj keď je nepochybné, že nie je vylúčené uplatnenie oboch týchto sankčných inštitútov popri sebe, ale rozhodujúce je to, aby boli v primeranej výške. Dohodnutú zmluvnú pokutu tak vyhodnotil ako neprimerane vysokú, ktorá naplňa atribúty neprijateľnej zmluvnej podmienky.

27. Podľa dovolacieho súdu zo vzájomnej súvislosti uvedených bodov vyplýva, že v prípade, ak sa žalobkyňa dostala do omeškania s úhradou jednotlivých splátok, vznikla jej povinnosť zaplatiť žalovanému zmluvnú pokutu z dlžnej čiastky za každý aj začatý deň omeškania, a to vo výške zodpovedajúcej priemernej hodnote RPMN, naposledy zverejnenej podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania, navýšenej o 10 percentuálnych bodov ročne, avšak súčasne nepresahujúcej trojnásobok úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády. Ak táto zmluvná pokuta dosiahla výšku poskytnutých peňažných prostriedkov (výšku istiny úveru), v ďalšom vznikla žalobkyni v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok povinnosť platiť už len úrok z omeškania vo výške základnej úrokovvej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, zvýšenej o 5 percentuálnych bodov.

28. Uvedené články spotrebiteľskej zmluvy v prípade omeškania spotrebiteľa s platením úverových splátok umožňujú žalovanému domáhať sa zaplata len jedinej sankcie, a to zmluvnej pokuty (ktorej výška dosahuje maximálny prípustný limit pre sankcie uplatňované s omeškaním podľa § 3a ods. 1 -

teda žalovaný má síce v tomto prípade nárok len na jednu sankciu (zmluvnú pokutu), avšak v maximálnej výške (t.j. pri takomto dojednaní výšky zmluvnej pokuty je zároveň vylúčené uplatňovať prípadný iný ďalší sankčný nárok, nakoľko tento by spolu s dojednanou zmluvnou pokutou prevyšil najvyšší prípustný limit podľa § 3a ods. 1) a to až do doby, kým táto nedosiahne výšku istiny úveru. Až keď zmluvná pokuta dosiahne výšku úverovej istiny, vzniká žalovanému nárok už len na úrok z omeškania vo výške podľa Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. (z čoho potom takisto súčasne vyplýva, že iný druh sankcie si už uplatňovať nemôže, nakoľko by tým presiahol výšku úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády). Podľa dovolacieho súdu tak žalovanému v prípade omeškania žalobkyne so splácaním úveru vzniká len nárok na zmluvnú pokutu, a to len do času, kým jej výška nedosiahne výšku úverovej istiny a keďže výška dohodnutej zmluvnej pokuty je určená v maximálne prípustnej miere výšky sankcií - § 3a ods. 1, je zároveň zrejmé, že žalovanému do toho času nárok na prípadnú inú sankciu vzniknúť ani nemôže. Ak zmluvná pokuta dosiahne výšku istiny úveru, žalovanému vzniká už len právo na úrok z omeškania vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu zvýšenej o 5 percentuálnych bodov, z čoho vyplýva, že iný sankčný nárok, a teda ani zmluvnú pokutu, už uplatňovať nemôže, nakoľko (keďže úrok z omeškania bol určený v maximálne prípustnej výške podľa § 3a ods. 3) by uplatňovaním prípadného iného ďalšieho sankčného nároku túto maximálnu prípustnú výšku sankčných nárokov podľa § 3a ods. 3 presiahol. V tomto smere je tak podľa dovolacieho súdu nesprávny právny záver, ktorý v tejto súvislosti vyslovil súd prvej inštancie (bod 23.3 uznesenia NS SR sp. zn. 8Cdo 51/2024).

29. Pritom ani samotná skutočnosť, že zmluvná pokuta bola dohodnutá v maximálnej výške sankcií prípustnej podľa § 3a ods. 1, nemôže spôsobiť jej neprijateľnosť, keďže táto je v posudzovanej veci jediným dohodnutým sankčným nárokom, na ktorý žalovanému vznikol nárok (do času dosiahnutia výšky istiny úveru), je potom jedno, či by si žalovaný dohodol viac sankčných nárokov, ktorých výška by bola nižšia, avšak v súhrne by dosahovala limit podľa § 3a ods. 1 alebo si dohodol iba jeden takýto sankčný nárok v uvedenom limite.

30. Podľa dovolacieho súdu neobstojí ani názor súdu nižšej inštancie v zmysle tom, že formulácia dohody o výške zmluvnej pokuty je problematická vzhľadom na jej neurčitost' (bod 23.4 citovaného uznesenia). Dovolací súd zdôraznil, že ak samotné nariadenie vlády vo svojom ustanovení § 3a ods. 1 používa pojem priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnená podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania, pričom toto ustanovenie bolo prijaté práve za účelom ochrany spotrebiteľov v nadväznosti na § 53b ods. 1 OZ, nemožno ho označiť za neurčité.

31. Dovolací súd sa napokon nestotožnil ani s tvrdením súdu nižšej inštancie v závere týkajúcom sa hodnoty zmluvnej pokuty, ktorá by predstavovala až 20,94 % ročne s tým, že ide o zmluvnú pokutu neprimerane vysokú, preto napĺňa atribúty neprijateľnej zmluvnej podmienky (bod 23.5 citovaného uznesenia). Podľa dovolacieho súdu popri sebe bolo možné dohodnúť viaceré takéto sankcie, tak ako to určuje § 3a ods. 1, 2 nariadenia č. 87/1995, avšak s tým, že tieto nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Dovolací súd zdôraznil, že keď v danom prípade si žalovaný uplatňoval len jednu sankciu (zmluvnú pokutu), ktorá neprevyšovala uvedený limit, bolo irelevantné, že prípadné sankčné úroky z omeškania, ktoré však boli dohodnuté do doby, kým zmluvná pokuta nedosiahla výšku istiny úveru, by boli nižšie, inak povedané žalovaný si mohol so žalobkyňou dohodnúť aj kombináciu sankčných nárokov, pričom je zrejmé, že v takomto prípade by musela byť zmluvná pokuta dohodnutá v nižšej výške, nakoľko by spolu s prípadným iným sankčným nárokom nemohli prekročiť tento limit. Keďže si, ale strany dohodli len jednu sankciu, a to zmluvnú pokutu, táto podľa dovolacieho súdu mohla byť dohodnutá aj vo výške maximálneho limitu pre takéto sankcie. Z ust. § 3a ods. 1 je totiž podstatným len to, aby sankcie pre žalobkyňu v prípade jej omeškania so splácaním úveru neprevyšovali priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne neprevyšovali trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády a nie to, či bola dohodnutá iba jedna takéto sankcia alebo kombinácia viacerých sankcií. Ak v danom prípade potom nebol tento limit prekročený, nemožno hovoriť o neprimeranej výške zmluvnej pokuty, následky nesplácania úveru rovnako potom mohli byť dohodnuté aj tak, že by výška zmluvnej pokuty bola síce nižšia, avšak súčasne by bol dohodnutý aj ďalší sankčný úrok a tieto by spolu dosahovali limit podľa

§ 3a ods. 1. Žalovaný, ako už bolo spomínané, si so žalobkyňou dohodol len jednu sankciu, zmluvnú pokutu a jej výšku v limite podľa § 3a ods. 1.

32. Dovolací súd tak zdôraznil, že veriteľ, ktorý svojím konaním rešpektuje právnu úpravu stanovujúcu limit pre sankcie za omeškanie klienta (dlžníka) so splácaním spotrebiteľského úveru, má legitímne očakávanie, že za to nebude zo strany štátnych orgánov sankcionovaný. Pokiaľ súd nižšej inštalcie vyhodnotil dohodnutú výšku zmluvnej pokuty za omeškanie so splácaním spotrebiteľského úveru ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, napriek tomu, že bola dohodnutá v zákonom stanovených v mantineloch, vo svojom dôsledku nenaplnil ústavnoprávnu požiadavku vyplývajúcu z princípu právnej istoty, a to legitímnu predvídateľnosť postupov súdu a práva.

33. Poukazujúc na všetky uvádzané okolnosti odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštalcie je nepreskúmateľné pre nevyrovnanie sa s podstatnými námietkami uplatňovanými žalovaným v tomto konaní preto postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch II. a v súvisiacom výroku III., zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštalcie na ďalšie konanie tak, ako to určuje § 391 ods. 1 CSP. Súd prvej inštalcie v ďalšom konaní opätovne rozhodne o požadovanom nároku zo strany žalobkyne o určení ne / prijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.06.2017 v časti Ostatné zmluvné podmienky a dojednania bod 8.1 následky nesplácania spotrebiteľského úveru a zmluvná pokuta, vychádzajúc z uvádzaných právnych záverov. Tak ako to akcentoval dovolací súd, založenie rozhodnutia na konštatovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti dohodnutej výšky zmluvnej pokuty za omeškanie so splácaním spotrebiteľského úveru, ktorá bola dohodnutá v zákonom ustanovenom limite, predstavuje neprípustný výklad contra legem.

34. V ďalšom konaní o veci sa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) a trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalcii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).